

פעילות חזרה לקורס מישוב למדינה : מוסדות/ ארגונים

שם המוסד	הגדרה	תמונה
גימנסיה הרצליה	בית הספר התיכון העברי הראשון , שבו הונהג חינוך חילוני ולימוד תנ"ך עם ביקורת המקרא .	
תחכמוני	בית הספר הראשון בארץ בעיר יפו , בו ניתן חינוך ציוני דתי בעברית . נוסד ב 1905 בתל אבי - יפו .	
כל ישראל חברים	ארגון יהודי בין לאומי הפועל לקידום חברה משכילה ערכית ושוויונית.	
מושב	צורת התיישבות כפרית ייחודית, אשר מאגדת קבוצה של תושבים חקלאים במסגרת כלכלית שיתופית . המשפחה מהווה במושב יחידה כלכלית עצמאית הפועלת במסגרת כללי עזרה הדדית. לכל חבר מושב מוקצית חלקה המשמשת לחקלאות. עקרונות המושב : התיישבות על קרקע לאומית, עבודה עצמית, משק חקלאי מעורב, עזרה הדדית , אחריות וערבות הדדית, קנייה ומכירה משותפות. מושב העובדים הראשון , נהלל , הוקם ב 1921, בתקופת העלייה השלישית .	

	<p>בתקופת העלייה השנייה ההתיישבות השיתופית כונתה בשם "קבוצה". "הקבוצה הראשונה הייתה דגניה א' המכונה "אם הקבוצות".</p> <p>ה"קיבוץ" הראשון הוקם בתקופת העלייה השלישית, בעין חרוד. בצורת ההתיישבות החקלאית הזו הרכוש שייך לקיבוץ כולו, ולאנשים עצמם אין הון פרטי. מוסר העבודה גבוה ומהחברים כולם נדרש לעבוד כפי יכולתם – ולקבל לפי צרכיהם ולא מעבר לכך. נכסי הקהילה משותפים, וכמעט כל הפעילויות נעשות יחד: ארוחות בחדר האוכל הקיבוצי, כביסה במכבסה, תורניות למען הקהילה ועוד. הילדים גדלים יחד, במערכת החינוך של הקיבוץ, ולא ישנים בבית ההורים.</p>	<p>קיבוץ</p>
	<p>קבוצת ציונים דתיים בהנהגת הרב יצחק יעקב ריינס שהקימו תנועה ב 1902 במסגרת התנועה הציונית. "המזרחי" תמכה בהתיישבות ציונית בארץ ישראל על פי תורת ישראל ובשילוב ארץ ישראל עם ישראל על פי תורת ישראל. דגלה בשיתוף פעולה של ציונים חילונים ודתיים במסגרת התנועה הציונית.</p>	<p>תנועת המזרחי</p>
	<p>הוקמה ב 1922 מתוך תנועת המזרחי, ולעומתה היא הדגישה את הערכים הסוציאליים ועיגנה את ערכי השוויון והצדק החברתי במקורות ובמסורת. מנהיגיה היו: הרב שח"ל והאדמו"ר החלוץ - הרב ישעיהו שפירא.</p>	<p>הפועל המזרחי</p>

	<p>בני עקיבא</p> <p>בישראל מהווה את תנועת הנוער המרכזית של הציבור הדתי לאומי בישראל, הוקמה כתנועת הנוער של תנועת הפועל המזרחי.</p> <p>התנועה הוקמה על ידי יחיאל אליאש ואחרים בשנת 1929, ונקראה על שמו של רבי עקיבא, שהיה הן תלמיד-חכם גדול והן רועה צאן. דמות זו, ששילבה את ערכי התורה והעבודה, ולחמה למען עם ישראל וארץ ישראל, הייתה עבור נוער הפועל המזרחי מודל לחיקוי ומקור השראה.</p>	
	<p>ארגון ההגנה</p> <p>היה הארגון הצבאי הגדול והמרכזי של היישוב היהודי והתנועה הציונית בארץ ישראל בתקופת המנדט הבריטי. במאורעות תרצ"ו - תרצ"ט התפתח הארגון כחלק ממדיניות "היציאה מן הגדר", והקים זרוע ליגלית, בסיוע הבריטים, וזרוע בלתי ליגלית. בוויכוח בנושא דרך התגובה על הטרור הערבי תמך במדיניות ההבלגה.</p>	
	<p>הנוטרות</p> <p>יחידת שוטרים יהודים שפעלה בתקופת מאורעות 9-36 במסגרת המשטרה הבריטית והגנה על היישובים היהודיים, על מפעלים שונים (כגון: בתי הזיקוק בחיפה) ועל דרכי התחבורה מפני התנכלויות של כנופיות הערבים.</p>	

	<p>יחידות צבאיות שהוקמו בשנת 1937 במסגרת ארגון ההגנה ובאישור הבריטים. מטרתן הייתה להגן על היישובים העבריים מפני הכנופיות הערביות שתקפו אותם בימי המאורעות. פלוגות השדה יזמו יציאות לפעולות בשטחים הפתוחים ובשדות, מעבר לגדרות היישובים, כדי לקדם את פני התוקפים וכן ערכו סיורים בשטחי הכפרים הערביים על מנת לאתר את בסיסי הכנופיות ולפגוע בהן.</p>	<p>פלוגות השדה הפו"ש</p>
	<p>יחידות צבאיות יהודיות, שפעלו במהלך הפרעות בצפונה של ארץ ישראל. פלוגות אלו אבטחו את צינור הנפט עיראק-חיפה ופעלו בשיטות מיוחדות ללחימת לילה, כדי להפגיע את האויב ולחסלו. בראשן עמד אורד וינגייט.</p>	<p>פלוגות הלילה המיוחדות/ פלוגות האש</p>
	<p>אחת מיחידות ההגנה בעלת יכולת ניידות שפגעה בפורעים ערבים באופן ממוקד. בלתי ליגלית.</p>	<p>הנודדת</p>

	<p>הוקם בא"י בשנת 1937 בעקבות פרישת חברים מארגון ההגנה, בגלל חילוקי דעות לגבי הדרך הנכונה שיש לנקוט כלפי הבריטים והערבים. הפורשים מחו על החולשה שגילתה ההגנה במאורעות תרפ"ט, וטענו כי למול האיום הערבי יש להקים ארגון צבאי מצויד ומאומן היטב. בוויכוח בנושא דרך התגובה על הטרור הערבי תמך במדיניות התגובה.</p> <p>מנה מספר קטן של חברים בהשוואה לארגון ההגנה, ופעל בלא קבלת המרות של הנהגת היישוב היהודי בארץ ישראל.</p>	<p>ארגון האצ"ל</p>
	<p>ארגון ההגנה היהודי הראשון בארץ ישראל בשנים 1909-1920. הארגון הוקם על ידי אנשי העלייה השנייה, מטרתו המוצהרת הייתה "כיבוש השמירה" וכיבוש העבודה", כלומר, לימודן והעברתן לידיים יהודיות בכפר ובעיר בארץ ישראל.</p>	<p>ארגון השומר</p>
	<p>הכוח הצבאי המגויס של ארגון "ההגנה", ששימש כצבא של המדינה היהודית שבדרך, בארץ ישראל בשנים 1941-1948. הוקם בחסות הבריטים.</p> <p>הוקם ב-15 במאי 1941, על בסיס סגל פיקודי של אנשים שפעלו כבר יחד במסגרת "הפלוגה הנוודדת" ו"פלוגות השדה" בסוף שנות ה-30, תחת פיקודו של יצחק שדה. הוחלט כי כוח זה יפעל בשיטות של לוחמה זעירה, יסייר, יפעל לחבלה,</p>	<p>הפלמ"ח</p>

	גישוש ותקיפה, ו"יכין את השטח" לקראת המתקפה הנאצית, אם וכאשר זו תבוא. את הפיקוד על היחידה החדשה קיבל יצחק שדה, שהיה כפוף ישירות למטה הכללי של "ההגנה".	
	מחתרת יהודית שפעלה נגד המנדט הבריטי, משנת 1940 עד הקמת מדינת ישראל. לאחר הקמת המדינה, בעקבות רצח ברנדוט, גם על ידי הממשלה הזמנית. את המחתרת הקימו פורשי הארגון הצבאי הלאומי (אצ"ל) שהתנגדו להפסקת המאבק במנדט הבריטי בתקופת מלחמת העולם השנייה.	הלח"י
	אוניית מעפילים שארגן המוסד לעליה ב'. נקראה "אף על פי כן" בתגובה לכישלון הורדת מעפילי אקסודוס בארץ, וגירושם להמבורג. על הספינה נערך קרב מול הבריטים, מעפיל אחד נהרג ומספר מעפילים נפצעו. עם תום העימות נגררה האונייה לנמל חיפה, שם הועברו המעפילים לספינות הגירוש למחנות המעצר בקפריסין. בשנת 1969 הועלתה הספינה אל החוף והייתה למוצג המרכזי במוזיאון ההעפלה וחיל הים בחיפה.	אניית המעפילים אף על פי כן
	אניית מעפילים שעלתה על שרטון ליד חופי נהריה אולם מעפיליה הצליחו לעלות לחוף ולהתפזר בישובים היהודיים הקרובים.	אניית חנה סנש

	<p>אקסודוס</p> <p>אניית המעפילים הגדולה ביותר שהובאה ארצה ב 1947 , נתפשה ונשלחה חזרה לאירופה . המעפילים , ניצולי שואה , נאבקו על סיפונה כנגד הבריטים ובאירופה פתחו בשביתת רעב .</p>	
	<p>ישיבת כפר הרא"ה</p> <p>הישיבה התיכונית הראשונה בארץ . נוסדה על ידי הרב משה צבי נריה . למדו בה , לצד לימודי התורה גם לימודי חול וחקלאות .</p>	
	<p>תנועת המרי העברי</p> <p>ארגון גג של המחתרות בארץ . התנועה פעלה מאוקטובר 1945 עד יולי 1946 ותיאמה את פעולות ההתנגדות לשלטון הבריטי . התנועה הוקמה לאחר סיום מלחמת העולם השנייה, במטרה להביא לסיום המנדט הבריטי בארץ ישראל ולהקים מדינה יהודית תוך גיוס דעת רוב הקהל העולמית נגד בריטניה.</p>	
	<p>חומה ומגדל</p> <p>כינוי לסדרת מבצעי הקמה של ישובים חקלאיים יהודיים מבוצרים בארץ ישאל בימי מאורעות תרצ"ו-תרצ"ט ובשנים 1945-1947. מבצעי התיישבות אלו באו כתגובה לפרעות שביצעו הערבים בישוב היהודי ונועדו לקבוע "עובדות בשטח" על מנת להרחיב את גבולות ההתיישבות העברית - המדינה היהודית העתידית.</p>	

	<p>ההעפלה</p> <p>מכונה גם " עלייה בלתי-לגאלית " ו"עלייה ב - " הייתה התנועה לכניסה בלתי חוקית של יהודים לארץ ישראל בדרכי הים והיבשה וב-1947 גם בדרך האוויר , אשר אורגנה על ידי הישוב העברי בתקופת המנדט משנת 1934 ועד הקמת מדינת ישראל ב- 1948 . מעפילים שנתפסו על ידי השלטונות הבריטיים הועברו למחנה המעפילים בעתלית ולאחר מכן למחנות בקפריסין .</p>
---	--

תמונה	רקע	מקומות
	<p>הקיבוץ הדתי הראשון , מישובי חומה ומגדל . הוקם על ידי חלוצים דתיים מתנועת הפועל המזרחי ב 1937. נקרא על שם הרב צבי הירש קאלישר , ממבשרי הציונות .</p>	<p>טירת צבי</p>
	<p>המושב הדתי הראשון , הוקם על ידי חלוצים דתיים מתנועת הפועל המזרחי ב 1927. נקרא על שם הרב יעקב ריינס , מנהיג המזרח"י . הקמת שדה יעקב לוותה במאבקים</p>	<p>שדה יעקב</p>

